

Universitätsbibliothek Wuppertal

**DIONYSII || LAMBINI MON-||STROLIENSIS RE-||GII
PROFESSORIS,|| IN || Q. HORATIVM FLACCVM EX FIDE
ATQVE || AVCTORITATE COMPLVRIVM LIBRORVM
MANV-||scriptorum à se emendatum, et aliquoties
recogni-||tum, ...**

Horatius Flaccus, Quintus

Frankfurt/Main, 1577

Ode 2

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1066](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1066)

A INVIDENT. POSTIB.] sumtuosis, magno pretio emtis. sup. Od. x. lib. 2. *aulam inuidendam dixit. postibus autem, id est ostijs, seu foribus: vel simpliciter trabibus.*

CVR VALLE PERM. SABINA] id est, cur spreto, & reiecto meo fundo Sabino, in quo valis est peramœna, diuitias curarum, & molestiarum plenas, & plurimo labore partas, & quas itas amplectar? de verbo *mutandi* vide annot. ad Oden 16. lib. 1.

DIVITIAS OPEROS.] id est, laboriosiores, vel maiores & ampliores, vel in quibus & parandis magno labore, magnaque opera, & custodiendis magna cura opus est. Oda 2. lib. 4. *operosa paruis Carmina fingo.*

Ode 2.

Pueros ab ineunte ætate assuefaciendos
asse paupertati, rei militari,
vitæ laboriosæ.

A Ngustam, amici, pauperiem pati
Robustus acri militia puer
Condiscat: & Parthos feroceis
Vexet eques metuendus hasta:
Vitamque sub diuo, & trepidis agat
In rebus. illum ex mtenibus hosticis
Matrona bellantis tyranni
Prospiciens, & adulta virgo,
Suspiret: eheu, ne rudis agminum
Sponsus laceffat regius asperum
Tactu leonem: quem cruenta
Per medias rapit ira cædeis.
Dulce, & decorum est pro patria mori.

C Mors & fugacem persequitur virum:
Nec parcit imbellis iuuentæ
Poplitibus, timidoque tergo.
Virtus repulsa nescia sordida
Intaminatis fulget honoribus:
Nec sumit, aut ponit secureis
Arbitrio popularis auræ.
Virtus recludens immeritis mori
Calum, negata tentat iter via:
Cætusque vulgareis, & vdam
Spernit humum fugiente penna.
Est & fideli tuta silentio
Merces. vetabo, qui Cereris sacrum

*Vulgarit arcana, sub iisdem
Sit trabibus, fragilèmq; mecum
Soluat faselum. sæpe Diespiter
Neglectus, incesto addidit integrum.
Rarò antecedentem scelestum
Deseruit pede pœna claudio.*

ANGUSTAM, AMICI, PAUPERIEM] Sua dens Horatius vt in exercitatione fortitudinis, & patientiæ pueri versentur, non temerè paupertatem sumit, vt vnum è malis humanis, in quo perferendo & insignis patientia desideretur, & animi fortitudo magnopere acuat. Od. 9. lib. 4. *re etus occupat Nomen beati, qui deorum Muneribus sapienter vti, Duramque callet pauperiem pati.* M. Tull. in Rullum, veteres quosdam Romanos commemorat non solum populi honoribus, rebûsq; gestis, verum etiam patientia paupertatis ornatos. Tùm Aristoteles lib. 3. de moribus ad Nicomach. *τὴν πτωχίαν*, id est, paupertatem in rebus malis, & formidolosis numerat: & pater Ennius ita ferebat duo, quæ maxima putantur, onera, vt eis pane delectati videretur. seuam appellat Horat. Od. 12. lib. 1. Duram Od. 9. lib. 4.

ET PARTH. FER.] qui ipsi sunt equites.

VITAMQUE SUB DIVO] omnes ferè libri calamo exarati habent, *sub diuo*, quos sequor, quæquam etiam *sub diu* ferri potest.

ET TREPIDIS AGAT IN REBUS] Arist. *ἐν τοῖς φοβητοῖς*, id est, in rebus formidolosis, & horribilibus. Idem lib. 2. de mor. ad Nicom. ait nos, dum assuescimus res formidolosas contemnere, easq; perferre, & perpeti, forteis fieri. sic locutus est T. Liuius lib. 4. *Et senatus, vt in trepidis rebus, dictatorem dici Mamercum Æmilium iussit.* Idem lib. 3. 4. *orant, ne se in rebus tam trepidis deserat.*

ILLVM EX MOENIBVS HOSTICIS] illum, nempe militem Rom. prospiciens ex mœnibus hostilibus vxor Regis alicuius barbari, cum quo bellum gerat populus Rom. suspiret hoc modo, atque hæc queribunda voce loquatur.

MATRONA BELL. T.] id est, vxor tyranni bellum gerentis. quid intersit inter matronam, & matrem familias docent Festus, & Nonius, & Seruius ad illum locum Virgil. *Æneid. xi. tum muros varia cinxere corona Matrona, pueriq;.*

RUDIS AGMINVM SPONSVS] non exercitatus in pœlijs: imperitus rei militaris.

ASPERVM TACTV LEONEM] militem Rom. seuum, & formidolosum in congressu, seu conflictu. *δυσσπέρων*: translatio est.

QUEM CRVENTA PER MED. RAP.] manlit in translatione. leones autem maximè esse iracundos testatur his grauissimis versibus Lucretius lib. 3. *Sed calidi plus est illis, quibus acria corda, Iracundaque mens facile effervescent in ira: Quo genere in primis mens est violenta leonum, Pectora qui fremitu rumpunt plerumque gementes: Nec capere irarum fluctus in pectore possunt.*

DVLCE ET DECORVM EST, &c.] hanc

A hanc sententiam paullo vberius exprimit Pind. *ιδμ. ειδ. εδδμω. Ισω γαρ σαφές, όστις εν ταύτα νεφελά χαλαζαν αιματος παθος φίλας πάτρας άμύεται, λογόν άμύων εναντίω στρατῶ, άσῶν γενεά μέγιστον κλέος αύξων, ζώντε και θανών.* Sciat enim qui in hac nube grandinem sanguinis pro patria pugnant, & exitium propulsat aduersario ciuium exercitu, se suis posteris, suoque generi maximam gloriam relinquere, & viuentem, & mortuum. Lucianus in encomio patriæ scribit hanc in prælii cohortationem plurimum valere, si quis dicat bellum esse pro patria susceptum: neminemque esse, qui hac voce audita mortem extimescat, aut periculum metuat. Efficit enim (inquit) nomen & commemoratio ipsa patriæ, vt qui est alioqui timidissimus, ignauissimusq; natura, fortissimus existat. Tyrtaeus autem, qui *mares animos* (vt ait Horatius lib. de arte poet. *Versib⁹ exacuit*, hanc eand. sententiã duob⁹ versiculis ita cõplexus est. *Τεθνάμενα γάρ κελον όπι παρομάχοισι πισόντα Αΐδρ' άγαθόν, ώδει ή πατριδι μαρναμενον.* quorum versu hęc ferè sententia est. Pulchrũ est virum fortẽ p̄ patria pugnantẽ, & cadentem inter eos, qui in primo ordine dimicant, mori. **B** Accedat his Homerus. *οίανός άριστός άμύνεσθαι ώδει πάτρης.* id est, optimum est auspiciũ pugnare pro patria. Et M. Tull. offic. 1. *Sed omneis omnium caritates patria vna complexa est. pro qua quis bonus dubitet mortem oppetere?*

MORS ET FVG. PERSE.] immo verò sapius seruantur è prælio, qui fortiter pugnant, quàm qui in fuga spem salutis constituunt. quod declarat Hom. *ιλιάδ. ε. Αισθόμενον τ' ανδρῶν πλέονες σοοι, ηε περρανται Φευγόντων δ' εκ αρ κλέος όρνυται, ότε ης αλήη.* Hęc igitur huius loci sententia est, Si immortales essent futuri, qui pro patria cum vitæ periculo armis decertare nolunt, turpis esset quidem illa, sed esset aliqua tamen ignauorum causa, ac defensio, cum dicerent se fugiendo salutem consulere maluisse, quàm contra nitendo, & repugnando occumbere. Nunc autem cum belli periculo vitato, sexcenta nobis alia mortis genera impendant: longè pulchrius, ac laudabilius est pro patria fortiter pugnantem, mortem oppetere, quàm vitam naturæ, aut necessitati reseruare, quod item M. Tull. Philipp. 10. ornatissimis verbis persequitur. *Ita præclara est, recuperatio libertatis, vt ne mors quidem sit in repetenda libertate fugienda. Quòd si immortalitas sequeretur periculi fugam, tamen eo magis ea nõ fugienda videretur, quòd diuturnior esset seruitus. Cum verò dies, & nocteis omnia nos vndique fata circumstent, non est vestri, Romani que nominis dubitare eum spiritum, quem natura quis debeat, patriæ reddere.* in illis autem verbis Ciceronis, *ea non fugienda videretur* (vt dicam εν παρῶδω) subaudiendum est *mors*. Nam si sine negatione legas, vt in vulgatis, subintelligetur *immortalitas*. sed priorem lectionem magis probo. Sarpedon præterea apud Homerum *ιλιάδ. μ.* verbis idem planè significantibus Glaucum ad fortiter pugandum excitat. *Ω πέπν. ει μὲν γάρ πύλεμον ώδει πινδε φυγόντες Αει δὴ μέλλοιμεν άγήρωτ', άθανάτω τε Εσοσάδ', ή τε κεν αύτός ενι πρώτοις μαχόμελω, Ούτε κέ σε τέλλοιμα μάχλω ες κωδάνειραν Νυφδ' έμπης γάρ κήρες έφεσάσιν θανάτω Μυρίωζ, άς εκ έστι φυγείν βροτόν,*

ιδδ' ύπαλύξαι. id est, *O mollis: si ex hoc bello numquam agra senectus Saluos, pallida mors numquam nocte integat atra: Non equidem primos inter pugnare cruentus Sustineam, neque te ad pugnam, aut ad vulnera mittam: At nunc circumstant nos mille pericula leti, Qua effugere haud umquam liceat mortalibus agris.* Sic & Theopompus, *Ει μὲν γάρ ώ τον κίνδυνον τον παρόντα διαφυγόντας άδελός διαγίν τον έπιλοιπον χρόνον, εκ άν ην θαυμασόν φιλοψυχείν. νυφ δέ ποσάτα κήρες τῶ βίω ώδρα πύκασιν, άσε τον εν ταις μάχης θάνατον άρετότερον είναι δοκείν:* id est, Nam si fas esset præfenti periculo declinato, ac vitato, reliquũ vitæ tempus securè & sine metu traducere, non esset mirum si quis retinendæ vitæ studio teneretur. Nunc autem tot vitam humanam fata circumualant, vt mors in prælio oppetita longè optabilior esse videatur. huc eodem pertinet illud Æschyli. *Αλλ' ή τε πολλά τραύματ' εν σέρνοις λαβών Οθήσκει ης, ει μη τέρμα σωτρεύσει βίη, Ούτ' εν στήη ης ήμενος παρ' έστια Φεύγει η μάλλον τον παρωμένον μόρον.* id est, At neque quisquam multis in pectore vulneribus acceptis moritur, nisi vitæ terminus adfit: neque domi suæ aliquis sedens ad focum eo magis mortem naturalem, & fato destinatam effugit. Demosthenes item in oratione *ωδει σεφάνε*, quam dudum Latinam fecimus, propè diem edemus, eandem ferè sententiam ponit: *πύρας μὲν γάρ θείν άπασιν ανδράποισ του βίου θάνατος, κ' ά εν οίκίω ης αύτον καθείρξας τηη. δει δέ τες αγαθός ανδρας εγχειρείν μὲν άπασιν άει τος καλοίς, φέρειν δ' ό, η αν ο θεός δίδω, γενναίως.* id est, omnium, inquit, hominum vitæ mors est extremum, etiam si quis se domi suæ inclusum contineat, omnèque belli periculum fugiat, ac declinet: sed oportet viros forteis semper egregia, & præclara facinora conari bona spe fretos in posterum: quicquid autem Deorum voluntate euenerit, generoso, fortique animo ferre. Accedat ad superiores illos oratores, & poetas, lyricorum princeps Pindarus, cuius sunt hæc *ειδ. α. έλυμα. θανείν δ' όστιν άτάγκη, ήκε ης ανώνυμον γήρας εν σκότω καθήμενος έφοι μάται, άπαντων κελών άμμορος?* id est, cum sit omnibus mortalibus necesse mori, quid est quòd quisquam in tenebris residens senectutem ignobilem, & ingloriam frustra producat, omnium rerum honestarum ac præclararum expers? Sed videtur Horatius Simonidis versum ad verbum ferè expressisse. *ό δ' αν θάνατος έφηκε και τον φυγόμενον.* quem M. Ant. Muretus annotauit, in cod. Iann. & 2. Vatic. *prosequitur virum*, scriptum est.

IMBELLIS IUVVENTE] αποπέμου.
POPΛITIBVS] per poplites iuuentæ imbellis, significat iuuenes ignauos atq; ad fugiendum, quàm ad pugandum, expeditiores. poplites enim cernuntur eorum, qui fugiunt, quemadmodum & terga, hoc interest quòd ignauorum fugientium terga plerumque inhonestis vulneribus locum præbent: poplites celeriter explicati, salutem expediunt.

TIMIDOQVE TERGO.] homines ignaui, actimidi, cum fugere, quàm pugnare malint, si forte vulnus accipiant, à tergo vulnerantur: Contra fortes, aduerso pectore. Catullus Carn. de Peleiuupt. *Parcas canenteis, & Peleo, ac Thetidi prædi-*

A prædicentis facit Achillem eis nasciturum *Hostibus aut tergo, sed forti pectore notum*. Ita M. Anton. orator (vt scribit M. Tullius lib. 2 de orat. ad Q. frat. & act. 5. in Verr. de suppliciis) M' Aquilium multis auaritiæ criminibus, testimoniisque conuictum, causa propè petorata, ipse arripuit, constituitque in conspectu omnium, tunicamq; eius à pectore abscidit, vt cicatrices populus Rom. iudicisq; aspicerent aduerso corpore acceptas. in cod. Rainutij Farnes. Card. & in vno Vatic. & Torn. scriptum est, *timidò ve tergo*.

VIRTUS REPVLSÆ NESCIA] cur repulsæ nescia? quia virtute præstantes viri à populo, aut à regibus honores non petunt, neque se ei periculo committunt, vt repulsam ferre possint: sed honore proprio, solido, fixo, ac stabili contenti sunt, qui virtuti debetur, atque ad eò defertur, etiam si eam Reges, & populi inornatam, atque inhonoratam iacere patiantur. huic loco similis ille est Ode 2. lib. 2. *Redditum Cyri solio Phraaten Dissidens plebi numero beatorum Eximit virtus, populumque falsis Dedocet uti Vocibus, regnum, & diadema tutum Deferens vni, propriamque laurum, Quisquis, &c.* Itaque vir bonus & sapiens non est consul vnus anni, *Sed quoties bonus atq; fidus Index honestum pratulit utili, &c.* quæ sunt Oda 9. lib. 4.

B INTAMINATIS] puris, liquidis, non contaminatis. Sic autem habent omnes libri veteres, & quos in Italia vidi, & quos hic in Gallia. Cleric. Nicotian. Russard. ceteri præter vnum: quod iccirco admonui, ne quis hic legendum pertinaciter contendat, fretus sola auctoritate codicum antiquorum, *incontaminatis*, vt syllaba prima huius nominis pertineat ad versus superioris syllabam vltimam, quale est illud *uXorius amnis* Od. 2. lib. 1. quam scripturam tamen non improbo, neque damno si doctis probatur, quin receptæ a te pono.

NEC PONIT, AVT SVMIT] id est, nec deponit, aut capit honores arbitrio popularis leuitatis: & merito. Nam qui virtuti debentur honores, debent esse certi, proprii, & stabiles. at honores à populo delati, incerti, breues, & fluxi sunt, & ab eodem, qui dedit, eripi possunt: vt epist. ad Quint. lib. 1. *Qui dedit hoc hodie, cras, si volet, auferet: vt si Desulerit fasces indigno, detrahet idem.* C. *Pone: meum est, inquit. pono, tristisque recedo.* sic autem hoc loco secureis pro consulatu, seu prætura posuit, vt Od. 16. lib. 2. *lictorem consularem pro consulatu.* solebant enim, & consulibus Romæ, & prætoribus in prouincia fasces, & secures præferri: nisi quod in Oda illa 16. *lictorū consularium munus spectauit, quod erat, turbam summouere ante consules: qui tamen curas summouere non possunt: hic consularem potestatem simpliciter.* Cic. oratione in Verr. de suppliciis. *quærit quamobrem fasces prætoribus præferantur: cur secures date.*

SECUREIS] præturas, consulatus, denique honores & magistratus. Lucret. lib. 3. *Qui petere à populo fasces, sanasque secureis Imbibit, & semper victus, tristisque recedit.* vide annot. ad Sat. 6. lib. 1.

ARBITER POPVL. AVRÆ] popularis auræ nomine populileuitatē ac mobilitatem significat

in mandandis magistratibus, in ferendis suffragiis, in contionibus, & similibus. Eodem pertinent illa apud M. Tull. *Ventus popularis, & concionum venti.* epist. ad Curium. *eorum ventorum, quos proposui, moderator quidam, & quasi gubernator.* Idem orat. de Harusp. resp. *Supplicium longius, quam voluit, popularis aurora pronexit.* pro Murena. *totam opinionem parua nonnunquam commutat auræ rumoris.* T. Liuius lib. 42. annalium. *Perseus magis auræ popularis erat.* Virg. lib. 6. *Æn. quem iuxta sequitur iactantior Ancus, Nunc quoq; iam nimium gaudens popularibus auris.* ad quem locum sic Seruius, *auris, id est, fauoribus. vnde etiam aurarij dicuntur fauores.*

VIRTUS RECLVD. IMMER. MO. CÆL. &c.] virtus, quæ cælum aperit laude præstantibus viris, quales sunt ij, qui ab omni cupiditate remoti sunt ac liberi (iis enim gloria debetur immortalis, neq; iisdem terminis eorum fama, quibus vita circumscribitur.) vias difficilis & impeditas indagat, & humilium hominum spreto contubernio in cælum euolat.

RECLVDENS] aperiens. vtitur hoc verbo sup. Ode 18. lib. 2. *aqua tellus Pauperi recluditur.* & Ode 24. lib. 1. *Non lenis precibus fata recludere.* & epistol. ad Torqu. lib. 1. *Operta recludit.* & ad August. lib. 2. *reclusa Manè domo vigilare.*

IMMERITIS MORI] iis, qui non meruerunt mori. qui meriti sunt immortalitatem. sup. Od. 17. lib. 1. *immeritamq; vestem,* & Od. 28. *Negligis immeritis nocituram Post modo te natis fraudem committere forsi.* & infr. Od. 6. *Delicta maiorū immeritus lues,* & Sat. 3. lib. 2. *immeritisq; laborat Iratis natus paries Diis, atq; poëtis.* & epistol. ad Villic. lib. 1. *Stulus vterq; locum immeritum causatur iniquè.*

NEC TENT. ITER VIA] iter sibi, & suis patefacit per vias desertas, incultas, interclusas, inusitatas, neque ab aliis tritas.

TENTAT ITER] Od. 4. eiusd. lib. *In sanientem nauita Bosphorum Tentabo, &c.*

VDAM SPERNIT HVMM] sic sæpe loquuntur poëtæ. idem in epist. ad Pison. *Aut dum vitat humum, nubes, & inania capiet.* Virg. Georg. 3. *tentanda via est, qua me quoque possim Tollere humo.* contra idem Horat. epist. ad Pison. *Serpit humi tutus nimium, timidusque procella.*

EST ET FIDELI] laudata abstinentia, & animo ab omni cupiditate libero, ac soluto, rerumq; humanarum contentore, degreditur, ac pæne dicam, aberrat ad laudem silentij: neq; postea reuertitur ad sermonem institutum. Est enim poëtarū, tanquam spiritu diuino afflatorum, & mentis agitatione concitatorum, non semper in proposito sermone hære: sed ad alia nonnunquam aberrare, sententiâq; longè à principio diuersa carmen concludere, cuius rei exempla sunt in Od. 13. lib. 2. & Od. 7. lib. 1. & Od. 3. eiusdem: & alia multa. apud Pindarum autem quàm plurima.

SILENTIO] Pind. *id. s. Nep. ait non semper esse laudabile, neq; vilem orationis veritatem, quæ os suum (vt loquitur ille) nudet, ac retegat: sed sæpe prudentis hominis esse scire tacere.* Pindari verba sunt hæc: *ἄτοι ἅπαντα κερδίων φάροισα*

A *περὶ σὺν ἄλλοις ἀσφραγίσαι καὶ σιγῆν πολλὰς ὅτι σφραγίσαντων νόσων.*

VETABO] Vetabo, inquit, qui Cereris sacrum enuntiarit, mecum habitet, & mecum nauiget.

QVI CERERIS SACRVM, &c.] quod religiosissimo silentio continebatur. cum cymbalis autem & tympanis etiam fiebat, quasi ea, cum filiam suam Proserpinam ab Orco raptam quareret, ab omnibus sciri vellet, quid quareret. Quam cum inuestigare, & conquirere vellet, dicitur inflammasse tadas iis ignibus, qui ex Aetna vertice erumpunt: quas sibi cum ipsa praeferreret, orbem omnium peragrasse terrarum, vt scribit M. Tull. actione in Verr. 4. de signis. Hesiod. in Theog. paucissimis verbis hanc fabulam tangit. H (de Cerere loquitur) *πέπε Περσεφόνην λευκὸν ἄντρον, ἢ Λιδανεύς, Ἡρασει ἢς ὄρεα μιντρός.* Interpres Theocriti annotat ad illum locum *είδ. δ. ζαλῶ δὲ φίλα γυναικίαινα, ὅς πῶστων ἐκέρσησεν, ὅς ἔπεισθη βίβραλοι, amorem & concubitum Cereris cum Iasione Minois filio etiam ad mysteria Cereris pertinuisse.* M. Tull. eadem orat. narrat, ad sacrarium Cereris aditum non patuisse viris: sacra autem per mulieres & virgines administrari & confici solita. vide ad Sat. ult. lib. 2. de canephoris. Per eum igitur, qui Cereris sacrum vulgarit, intellige hominem linguae incontinentis, futilem, ac timarum plenum, qui consilia arcana, & recondita tacere aut non possit, aut non velit. cod. Faern. habet *Cereris sacra.*

SVB IISDEM SIT TRABIBVS.] sub eod. recto. iisdem parietibus contineatur: in eodem domicilio maneat: sit mihi contubernalis *ὁμορόφιον μοι εἶναι ἀπίπιμι αὖ.*

FRAGILEMQVE MECVM SOLVAT] & in eadem nau nauiget.

SÆPÆ DIESP. NEGL. &c.] sæpe Deus vnus impij scelus, piorum, & innocentium pœnis luit. sæpe casti, & integri viri cum sceleratis, & incestis plectuntur. sic Euripid. *ἰκετὶ δ. Κοινὰς γὰρ ὁ θεὸς τὰς τύχας ἡγόμενος τοῖς τῶ νοσοῦντος πῆμασιν διώκεσεν τὸν ἔνοστοῦτα, καὶ ἔδεν ἠδὲ κινῶτα:* id est, cōmuneis enim deus fortunas ducens eius qui agrotat morbis & malis, eum qui non agrotat, & qui nihil peccauit, perdere solet. & Hesiod. *ἔργ. καὶ ἡμε. πολλὰκι δὲ ζῆμα πασα πόλις καὶ ἀνδρὸς ἐπαυρεῖ, ὅς τις ἀλιτρεῖται, καὶ τὰ δαλα μηχανάεται.* Τοῖσιν δ' ἐρανοῦθεν μέγ' ἐπήραζε πῆμα κρονίων, Διμόν ὁμοῦ καὶ λοιμόν: ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί: Οὐδὲ γυναικες ἴκπουσιν μινύθουσι δὲ οἶκοι Ζευὸς φραδμοσύνησιν ὀλυμπίου: ἀλλοτε δ' αὖτε ἠ τὸν γε σρατὸν εὐρω ἀπόλεσεν, ἢ ὁ χετῆρος, &c. id est. Sed sæpe vniversi cines plectuntur ob vnum, *Qui scelera admittit, qui res molitur iniquas.* His autem exitium calo demittit ab alto Iupiter, & letale malum, pestemq, famemq: Non parium nupte, minuuntur tella, domusq. Consilij & mente Iouis patris altitonantis: Nunc pereunt miseri ciues: sæpe ille cohorteis Interimit totas: sæpe altas diruit vrbeis, Et rapidis naueis iactatas obruit vndis. Iupit. (inquit Varro lib. 4. de ling. Lat.) Diiouis & Diespiter dictus, hoc est aër, & dies, id est, diei & lucis pater.

NEGLECTVS] non cultus, aut etiam offensus facto aliquo improbo, & impio.

RARÒ ANTEC. SCEL.] raro scelestus admissi facinoris, aut culpa commissæ pœnam effu-

git. culpam enim consequitur pœna, si non statim, neque pari celeritate, at aliquando. Plato lib. 5. de leg. *Τιμωρία δ' ἀδικίας ἀκόλουθος πάσης, ἢς, ὁ, π. τυχῶν, καὶ μὴ τυχῶν, ἀλλήλιος ὁ μὲν, ἢ καὶ ἀσφραγίσαντος ὁ δὲ, ἢ ἀσφραγίσαντος πολλοὶ σφραγίσανται, ἀποκλύμενος.* id est, pœna iniustitiæ omnis comes est, quam & quiluit, & qui non luit, miser est: hic quidem, quia non sanatur, ille autem quia, vt alij multi salui sint, interit. Sententia igitur huius loci hæc est. raro ita tarda fuit pœna, vt scelestum assequi non potuerit, & de manibus amiserit: & ita nomen *tarda* intelligitur adiuuare vim verbi *Deseruit.* potest & hoc modo explicari. quamuis pœna tarda sit, assequitur tamen & comprehendit aliquando nocentem. *tarda* quidem est pœna, & *βραδύπους*, id est, tardo incessu: verum tamen scelestum hominem effugere non patitur, sed aliquando eum assequitur. sic Eurip. *ἀλλὰ σιγῆ, καὶ βραδέϊ ποδὶ σείχουσα μάργη τὸς κακὸς ὅταν τύχη.* id est, tacitè, & tardo pede incedens pœna improbos comprehendet, cum fors tulerit. & Tibull. eleg. 9. *Ah miser: & si quis primò perinuria celat: Sera tamen tacitis pœna venit pedibus.* lege Plutarch. *ὅτι τὸ θεῶν βραδέως μισοφροσύνη.*

Ode 3.

Virtute præditum virum nihil extimescere. oratio Iunonis de Troia euerfa, bello Troiano finito, imperio Romano à Troianis initium capturo.

IUSTVM, & tenacem propositi virum
Non ciuium ardor praua iubentium,
Non vultus instantis tyranni
Mente quatit solida, neque Auster,
Dux inquieti turbidus Adria:
Nec fulminantis magna Iouis manus.
Si fractus illabatur orbis,
Impavidum serient ruina.
Hac arte Pollux, & vagus Hercules
Innixus, arceis attigit igneas:
Quos inter Augustus recumbens
Purpureo bibit ore nectar.
Hac te merentem, Bacche pater, tua
Vexere tigres, indocili iugum
Collo trahentes: hac Quirinus
Martis equis Acheronta fugit,
Gratum elocuta consiliantibus
Iunone diuis. Ilion, Ilion
Fatalis, incestusque iudex,
Et mulier peregrina vertit
In puluerem, ex quo destituit deos
Mercede pacta Laomedon, mihi,

Casta